LASTEN- JA NUORTENKIRJALLISUUDEN
Finlandia

Lasten- ja nuortenkirjallisuuden Finlandia-palkintoehdokkaat, perustelut 2026

Lautakunta: Arniika Kuusisto (pj.), Fanny Fröman, Joel Melasniemi, Pietari Kantonen, Rauha Mäkilä, Linnea Peurakoski

Lena Frölander-Ulf: Lysinea — den vidunderliga historien om ett fartyg / Lysinea — Erään laivan ihmeellinen matka (Förlaget / Teos) Suomennos Jaana Nikula

Denna noggrant slipade och genialiska allegori för läsaren med sig till en konkret och spännande värld, vars problem är brännande dagsaktuella. Den lågmält kloka, övertygande texten samt stämningsfulla och djupa illustrationen speglar klimatkrisen och social ojämlikhet. Det flerdimensionella verket ingjuter läsaren med hopp och mod att ifrågasätta och söka lösningar i en omöjlig situation, med hjälp av empati och gemenskapens kraft.

Tarkkaan hiottu ja nerokas allegoria tempaisee lukijan käsinkosketeltavaan ja jännittävään maailmaan, joka on samalla hyytävän ajankohtainen. Vähäeleisen viisaalla, vaikuttavalla tekstillä sekä tunnelmaa ja syvyyttä uhkuvalla kuvituksella teos peilaa ilmastokriisiä ja yhteiskunnan eriarvoisuutta. Moniulotteinen teos kylvää lukijaan toivoa ja rohkeutta kyseenalaistaa ja etsiä ratkaisuja mahdottoman tilanteen edessä, empatian ja yhteisön voimalla.

Päivi Haanpää: Retro (Hertta)

Teiniromantiikan ja musiikin kuolemanvakavasti ottava hyvän mielen säeromaani kertoo valloittavasti aloittelevan yhtyeen haparoivista ensiaskelista. Kouluikäisten rimakauhua ja rakastumista kuvataan lämmöllä ja valtavalla hellyydellä. Kirjan kieli on ketterää ja ilmavaa, rytmiltään musikaalista ja lukijan mielikuvitukselle tilaa jättävää. Kerronnan voima on odottavissa ja pysähtyneissä hetkissä, ennen kuin jotain ihanaa tapahtuu.

LASTEN- JA NUORTENKIRJALLISUUDEN
Finlandia

Hannah Lutz, Carina Frondén, Jenny Lucander ja Ida Berg: Aida och värmeböljan / Aida ja helleaalto (Förlaget / Teos) Suomennos Päivi Koivisto

Denna harmoniska och detaljrika bilderbok behandlar ett svårt ämne konstruktivt och uppmuntrande. Klimatkrisens allvar förmedlas till den unga läsaren på ett berörande sätt, då sagans huvudperson antar skepnaden av olika djur. Samtidigt inger den läsaren hopp, utan att tappa trovärdighet. Boken är ett samarbete mellan författare, illustratör, språkvetare och miljöpedagog, som lyckat kombinera saga med fakta på ett särskilt fungerande sätt.

Harmoninen ja yksityiskohtia pursuava kuvakirja lähestyy hankalaa aihetta rakentavasti ja rohkaisevasti. Ilmastokriisin vakavuus välittyy koskettavalla tavalla nuorelle lukijalle, eri eläinten asemaan asettuvan päähenkilön kautta. Tästä huolimatta kirja onnistuu olemaan myös toiveikas, uskottavuudesta tinkimättä. Kirjailijan, kuvittajan, kielitieteilijän ja ympäristöpedagogin yhteistyöstä syntynyt kirja yhdistää tarinan ja tiedon poikkeuksellisen toimivalla tavalla.

Elina Vahvaselkä: Kolmesti viety sielu (Tammi)

Synkkäsävyinen romaani katsoo lähitulevaisuuteen, jossa yhteiskunta on vahvasti jakautunut ja eriarvoisuus kukoistaa lähes ennennäkemättömällä tavalla. Kun erilaiset maailmat törmäävät, joutuvat kirjan päähenkilöt pohtimaan kehen he luottavat ja kenen puolia pitävät. Teoksessa hyödynnetään taitavasti rinnakkain säe- ja proosamuotoista kerrontaa, ja sen tiivis tunnelma pitää lukijan tiukasti otteessaan loppuun saakka.

Maria Vilja: Ilmapallokivi (Karisto)

Tämä arkirealistinen, mutta samalla kauniin värikylläinen teos valottaa köyhyyttä ja yhteiskunnallista eriarvoisuutta lapsen elämysmaailman näkökulmasta. Se vie lukijan epäreiluuden ja vaille jäämisen herättämien vaikeiden tunteiden ja niiden käsittelyn äärelle. Samalla kirja viestii, että lapsen maailmaan arjen taika voi tuoda iloa ja merkityksellisyyttä, vaikka luovat ja oivaltavat ratkaisut eivät poistakaan laajempia rakenteellisia ongelmia.

Kristiina Wallin ja Erika Kallasmaa: Älä pelkää, PÖÖ! (Teos)

Lukijaansa luottava kirja, joka ei aliarvioi lasta tarinan vastaanottajana, vaan antaa mielikuvitukselle tilaa temmeltää sekä rakentaa. Haikean säkenöivässä teoksessa yksinäisyys hälvenee hiljaa ja tilalle kasvaa ystävyys monikerroksisen tekstin suojissa.
Omaääninen kuvitus päästää lukijan kurkistamaan rivien väliin, kuvien taa ja jopa painovärin murtumiin. Teksti ja kuva punoutuvat saumattomasti yhteen, muodostaen eheän ja pienen pieniä kummituksia, kaikenkarvaisia koiria ja hajamietteisiä hahmoja kunnioittavan kokonaisuuden.